

Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Anders Teljebäck

Angående Tidö Slott och dess viktiga kultur- och turismverksamhet

Tidö slott ligger i Västerås kommun och är ett av Sveriges viktigaste kulturminnen. Det är en central plats och miljö för förståelsen av den svenska stormaktstiden, en period som på många sätt har influerat Sverige kraftigt än till denna dag, inte minst vad gäller kulturell integrering med övriga världen. Tidö slott och dess samlingar utgör ett unikt dokument över den rika kulturella korsbefruktning – inom en mängd områden – som blev följden av Sveriges brutna isolering under 1600-talet.

Tidö slott byggdes av Axel Oxenstierna. Än idag utgör slottet en nyckel till förståelsen för mannen som av många historiker beskrivs som Sveriges ende internationelle statsman (möjligen med undantag för Dag Hammarskiöld).

Sedan många år ägs och förvaltas Tidö slott av familjen von Schinkel. Familjen har sedan lång tid hållit slottet och samlingarna tillgängliga för allmänheten, med professionell och sakkunnig guidning. Familjen har också donerat konstföremål av mycket stora värden till stiftelser som förvaltas av Västerås Stad. Dessa föremål är deponerade på slottet.

För ett år sedan bjöds kommunstyrelsen med dig i spetsen till slottet för att diskutera en rad problem med kommunala förtecken, som familjen råkat ut för. Viktigast var vattenförsörjning, avlopp och tele/bredband. Redan vid detta besök stod det klart att avsevärda försämringar i dessa offentliga nyttigheter på sikt skulle hota driften av Tidö.

Besöket började något kaotiskt, eftersom samtliga företrädare för den politiska majoriteten kom kraftigt försenade till den lunch vi var inbjudna till. När ni väl dök upp lovade du dock så småningom att ta på dig att samordna en översyn av möjligheterna att stoppa försämringarna.

När ett år nu gått kan jag konstatera att absolut inget tycks ha hänt. Situationen för Tidö blir alltmer desperat. Leksaksmuseet – en oerhört populär attraktion för Västeråsfamiljer – har redan tvingats stänga och flytta. Nu är även restaurang, café och besöksmöjligheterna på slottet hotade. Bland annat har den fasta telefonförbindelsen lagts ned och något alternativ för internetuppkoppling tycks inte tillhandahållas.

S-styret har de senaste åren satsat enorma belopp på kommunalt driven turistverksamhet i form av flygplatsen och äventyrsbadet. "Västerås i världen" brukar du ofta prata om. För mig finns ingen plats i Västerås som mer handfast visar på Västerås uråldriga plats i världen än Tidö slott. Att du nu indirekt medverkar till att stänga och förstöra denna plats som besöksmål är förvånande. Man får känslan av att det bara är kommunalt driven turism som ska få finnas i Västerås. De privata alternativen behandlas styvmoderligt på gränsen till fientligt.

En kulturmiljö som Tidö skulle förlora mycket av sitt värde om den inte beboddes och drevs av en familj med stark känsla för platsens värde och historia. Ett levande slott

tydliggör historiska sammanhang och skeenden på ett helt annat sätt än ett statligt eller kommunalt drivet slott. Att inte bryta alla trådar, länkar och kedjor till vår historia har ett värde för kommande generationers möjligheter till förståelse för kulturell bakgrund, historia och ursprung.

Mina frågor blir:

*Delar du min syn att Tidö utgör ett av Västerås kommuns viktigaste besöksmål och en av kommunens främsta kulturskatter?

*Delar du min syn att Tidös kulturhistoriska värde skulle väsentligen minskas om det slutade vara ett levande slott, med starkt privat engagemang och känsla?

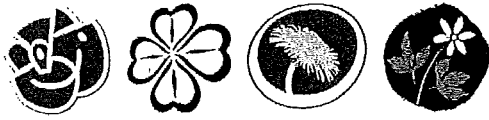
*Anser du idag att Tidö slott med omnejd har en rimlig försörjning av offentliga nyttigheter som vatten, avlopp, tele och internetuppkoppling?

*Om nej på frågan ovan - vad avser du att göra för att snabbt förbättra situationen så att en nedläggning av verksamheten kan undvikas?

Västerås 2017-01-31

Jesper Brandberg
Oppositionsråd (L)

Samarbete för Västerås

Svar på Interpellation gällande Tidö slott

Jesper Brandberg (L) har i en interpellation ställt fyra frågor gällande Tidö slott till mig, detta är mina svar.

1. Delar du min syn att Tidö utgör ett av Västerås kommuns viktigaste besöksmål och en av kommunens främsta kulturskatter?

Tidö slott är ett av kommunens 10-15 mest populära besöksmål och är därmed betydelsefullt. Det är dock svårt att jämföra mellan besöksmålen då de har olika öppettider, har fri entré alternativt tar betalt samt räknar besökare på lite olika sätt.

Enligt Riksantikvarieämbetet och Länsstyrelsen är Tidö ett av landets bäst bevarade 1600-talsslott. Tidö slotts kulturvärde är fastställt genom att det är ett skyddat enligt kulturmiljölagens regler om byggnadsminne. Genom den professionella värdering som är gjord avseende Tidö, är slottet precis som kommunens övriga 20 byggnadsminnen en nationell angelägenhet att skydda och vårda. En byggnadsminnesförklaring är det starkaste lagskydd en kulturhistoriskt värdefull byggnad, park, trädgård eller anläggning kan få. Byggnadsminnena är alla av ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde. Sett ur det perspektivet är självklart Tidö slott en viktig kulturskatt inom kommunen.

2. Delar du min syn att Tidös kulturhistoriska värde skulle väsentligen minska om det slutade vara ett levande slott, med starkt privat engagemang och känsla?

Slottets kulturhistoriska värde är, oavsett omständighet, väsentligt. Slottets kulturvärde är som jag tidigare sagt en nationell angelägenhet att skydda och vårda. Att våra kulturmiljöer, så långt det är möjligt, är öppna och tillgängliga för allmänheten har naturligtvis ett stort värde. För ett privat byggnadsminne är ägarens engagemang och vilja att hålla miljön och byggnaden öppen i sig avgörande för att tillgängliggöra slottet och då dess kulturhistoriska värde.

3. Anser du idag att Tidö slott med omnejd har en rimlig försörjning av offentliga nyttigheter som vatten, avlopp, tele och internetuppkoppling?

För att kunna tillvarata möjligheterna måste enskilda, företag staden och andra myndigheter arbeta tillsammans för att skapa rätt förutsättningar för att kunna bo, leva och jobba utanför tätorterna. Basala nyttigheter som till exempel god tillgång till elektronisk kommunikation är naturligtvis en kritisk framgångsfaktor. Att delstatliga Telia klippt av ledningar utan att presentera acceptabla ersättningslösningar är naturligtvis helt oacceptabelt.

Vatten och avlopp är ett ansvar för den enskilde, likväl som kommunen. Den enskilde fastighetsägaren har ett eget ansvar för vatten och avlopp. På landsbygden är det i huvudsak utgångspunkten. Kommunen ska, om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse bestämma det område inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver

ordnas, och se till att behovet tillgodoses genom en allmän va- anläggning. I huvudsak sköts denna uppgift genom Mälarenergi som gör bedömningen av utvecklingen av kommunens verksamhetsområden för vatten och avlopp och föreslås strategiska beslut för kommunfullmäktige..

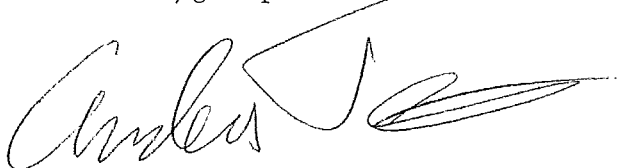
Elektronisk kommunikation är i huvudsak en fråga för marknaden att lösa, men där finns särskilda lagregler som ska säkerställa att alla ska ha tillgång till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer och största möjliga utbyte vad gäller urvalet av elektroniska kommunikationstjänster samt deras pris och kvalitet.

Det finns en möjlig lösning för trådlös bredbandskommunikation framtagna via Fibra. Lösningen innebär en kostnad både för installation och för drift. Avseende framför allt utbyggnaden av bredbandskommunikationen arbetar staden genom Fibra för att tillgängliggöra höghastighetskommunikation. Utbyggnaden fortgår såväl av nätet som av nya tekniska lösningar, som t.ex. trådlösa kommunikationslösningar där man idag har lösningar som når höga hastigheter.

Om nej på frågan ovan – vad avser du att göra för att snabbt förbättra situationen så att en nedläggning av verksamheten kan undvikas?

Mellan Tidö slott, staden och Mälarenergi förs en aktiv dialog förs. Tekniska lösningar finns och är presenterade. Frågan om finansiering ligger naturligtvis som en huvudfråga. Här har den enskilde ett stort eget ansvar, men samtidigt är det angeläget för staden att medverka till att hitta en lösning. Tidö slott har flera alternativa lösningar till finansiering för att stödja kulturminnets bevarande, likväl som platsen med de hushåll och verksamheter som finns i anslutning till slottet. Här har särskilt länsstyrelsen möjligheter att ge stöd men även andra möjligheter kan finnas. Tillsammans med fastighetsägaren är det min förhoppning att vi ska kunna fortsätta föra en aktiv och konstruktiv dialog för att möjliggöra lösningar för Tidö. En viktig roll för staden är att visa på vilka möjligheter som finns och inom ramen för dessa stödja slottet i ansökningar och dialoger.

Härmed anser jag interpellationen besvarad.

Anders Teljebäck (S), kommunstyrelsens ordförande.

Västerås 2017-03-07